

“ Բուժ վէ Լըմէնի վէ տիկէր հիշ պիր
“ Էճնէպի հիւքիւմէթ, ճէմաթը մէր
“ Գուժնին մէսալ իհի րուհանիյէսինն
“ միւտախէյէ իսէմէյիպ, քէնտի քիւ
“ Լիսէ մէմուրարընն ազլ ու նապը
“ խուսուսուսուսա եալընըլ րէյիտի
“ միւմայիլէյին րէյինն մէնութ օ
“ Լուպ, բաթըրիգ տախի եալընըլ
“ Էհայի թարաֆընտան ինթիխապ
“ օրուհարապ, քիլիսէ պէին ու ազա
“ յիտին ինքսընտա Գաթօլիք թէ
“ պաալար Էճնէպի քիլիսէյիլինն միւ
“ Բաճաթի իթմէյէճէքէր Էն ։ ”

Պոռնոսն գոյալնա աղնալընըլ
տա տըր քի Գաթօլիք ճէմաթընըն
թէյիլի տախի Բաթալըն իտաթն վէ
հիւքմիւնտէն տըյարը միւսթազիլ
գալմապ Էսաթը իւգէրինն միւսթէնի
իտի ։

Կէլէլ իմ շիմալի Մօնա . Ֆրանքիին
միւ թէնա մէմուրիյէթինն վուգուա
թընա Էկէրիլ միւմայիլէյինն սէօղլէ
րինն գուլապ ապալ ինանըրսապ , քէն
տիտինին 1871 սեպտեմբեր 22 թարի
իտի ինն տէլլէթըն Սէրվէր բաշա
հապրէթէրինն եազարըլը պիր մէք
թուպուռն մէսալինն , վէ վաթիգա
նըն ալէթէրի օլան պաղըլ զաղէթա
լարըն գալլինն Էյօյա ։

“ Էրմէնի Գաթօլիք մէսէյէսի Պա
պը ալլինն վէ Բիւրտիի շէրիֆին
հիւսնիւ րիզաթը ինն քէսիտէի հիւս
նիւ խիթամ պուրմուշ օլուպ , պուռն
տան սօղրա արթըլ մատտէ , եալը
նըլ րէմէն թատիգի պապընտա
թարաֆէյինն սօն գալարը ինն պիր
հէյէթի միսթաթէյէ գալըլը Լուր
լաքին պիր . Ալի բաշանըն պէօյլէ
պիր նիյէթէ զահիպ օլտուղուռն
տահիլէյինն շիւպէն իտէպիլիքի
չիւնքի Մօնա . Ֆրանքի տախի քէնտի
մէքթուպուռն թէրէտաթիւ իղհար
իլէ շէօյլէ պիթիլիքէս տիր ։

“ Ֆէլլէլ առէ մէմուրիյէթի աճի
գանձէ սէպէպիլինն վէրէն մէսէյէ
հապըլընտա Պապը ալլինն Էֆըրաթը
նէ մէրքէզտէ օլտուղուռն պէնտէ
լէրինն իշարը պապընտա հիւսթէթ
պուլուրմալէրինն րէնա իտէրիւ ։ ”

Ալտառան պիր սիւալ .

Շու մահուտ վալ աղբարէ , պուռն
նա քիզպ ու արտիֆիլէ տահիֆէրի
նի մայաթըլ վէ միւլէվիս իտէնէք
եհրտէ , պիր տօղրու վուգուաթ
զուհուրինն , եանի տէմէք իսթէրիլ
րէվէրուրուսուռն ֆէսիլ , վէ Հասու
նուռն աղլ , վէ բաթիլընն նապա , վէ
եհրէն Հասուռն քէմալ րէզալէթի
մէմալիքի մահուտէտէն թարտ օլուռն
մուշ օլուսը կիպի վուգուաթը սա
հիհէյի նիլին տօղրուտան տօղրու
եազմալըպ , Էվիլէրէք շէվիլէրէք
հապրէթի հալի պիր միւսթէվիլընն
թարաֆտա օգուլալարընա զըմէն
իյիս իտէյօր ։

Պոռնոսն սէպէպիլինն ու թանմատան
աճապա պիլիք պիր պէյան իտէպիլ
լէրի մի ։

Սէնա զաղէթաթը ալթըն շիլին
շու գաաթը Լիւրանըն միլլէթ թաւա
ֆընաան սարֆ օլուռնուշ օլտուղուռն
պու քէրէրէ աղլընըն սուլարը ազա
րապ , վէ պուռնա մէպլալը քիւլլի
տէն քէնտիլինն հիշ պիր հիստէ չը
գալըլմաթըլըն միւսթէպիլինն վէ
միւքէտտէր օլարապ , իսպարը քէյ
ֆիլէթ իյլէմիշ . ֆազաթ մահալի
սարֆընը պէյան իտէմէթիլինն ,
Էյեր պու պապտէ գալիհէյի քէրի
հէսի պիր մուհասպէ տէֆթէրի
թանգ իմինն մուվաֆիազ օլուր իտէ ,
սարֆիլաթը մէկ քիւրէնին հօշըրիւ
վաղ իյլէ զ օրիւրաթ իղթիպսըննա

տալա իտիպ , “ Իւշ տիկիօզ պէյլէր
տէն ” ալամաթըլը մաթուպաթընա
մահապէն աղլընա ալթըլազը
գօնթըրաթը օլարապ թէնէմին գը
լընըր ։

1872 10 յուլիս .

Հուսէ իլէ եօլա կէմէյէնի էթ
մէլի թէքաթի , թէքաթի իլէ ուսան
մահանըն հապըլ քէօթէք տիր ։

... Էֆէնտի .

Արթըլ “ Սէնայա ” թահիրէն
ճէվապըլըլ եօգ տուր , Էյլէ առի վէ
միւսթէրի պիր վարազալէնին լա
զըլտընը պիլէ էթմէյէ թէնէպիւ
իթմէյէճէքէր . շիւթիլէք շիֆահէն
իճապ էտէն մահալէ վիդալէի նա
մուս իլիւն մէսուլը պուլուռնա քիմէ
իլէ սէօյլէյէյէ մէճպուր օլուպ , իլէ
րուտէ վուգուաթը պիր թաֆիլ զա
ղէթանըլ վաթէթաթը իլէ նաղլ ու հի
քէպէ էտէրիլ ։

Յ . Յ . Փ .

Ի Ա Ր Ի Ճ Ի Յ Է

ԲՕՄԱՏԱՆ ԹԱՆՐԻԲԱԹ

Բօմա 12 յուլիս 1872 .

Ինթիխապ կիւնէրի եազարըլը
նա , ահալի արտաթընտա զայիլէթ տա
խի արթըլը , Պու կիւնէտէք Բաթա
թէրաֆըլըլը օրթատա կէօրին
մէկէր իտի , վէ պէլէտիյէ ինթի
խապըլընտա պէլտէ իտարէսինն
պաղապիր շէյ պաղըլմազ Լուր
վէ Էյէր բօլիթիգա տա կիւրէթէյի
տի մահալէյինն Էքիլէ զիյատէ տա
վաթըլըլը , շէօյլէ քի տէվլէթին թէ
մէլինն հիշ պիր կէօնա զարաթ կէ
մէսինն շիւքէն Էօղուտու Բաթա
թէրաֆըլըլը ինթիխապ կիւնէ
լէրի հէր նէ գաաթը ինքստէ վաթ
թի հալին գանուրարըն գապուլ
էթմէք իտէ տէ , ֆիլիք իտարիտէն
հէր պիր ումուտու քէսիլ օլարաթ
րըլլա , իլիւնն մարաթը վէ զըտ
տիյէթ չըգարաթազ վէ հիւքիւմէթ
կէյէրէք , տէվլէթի երգմազ վէ իս
րապ էթմէք հալէսինն տիրէր . Պու
կիւնքի կիւն էն իլէրիտէսի վէ Էն գօ
լայը պէլէտիյէ հիւքիւմէթինն կէչ
մէք օլարաթըն օնտան պաղաթըլը
Պէօյլէլիյէ իլի թէրաֆըլըլը տէվլէթ
պիլիլի վէ զանուրարը իւգրէ պիր
տալա գուրուլուռն . մատտէ բօլիթի
գապա թէպաթիլ օլուռն ։

Բաթա թէրաֆըլըլըլը գաթարը
լու բաթարը վէ ալխարհականը Դամ
բիտօլիյազ օղուպ տէֆթէրէ գայա
օլուրըլըլ . հապըլըլըն թէպէյիլին
իթտիլմէք իլին վիլլէթ իտարէ
սինն բօլթէսթօլար վէրիյօլըլը , վէ
չիւնքի սէնէվի 23 ֆրանգ վէրիլ վէ
րէնէրտէն մատա , պիր րիւթպէ
եալտու իլմէ կրաթաթը օլուրարըն
տախի հապըլըլը վար , Էյլէլիլիյէ
Աստուածաբանութիւն միւտէրիլիլը
տախի գօշաթըլար . Տիկէր թէրաֆ
տան բաթըլար , Էվլէրի կէզիպ հէր
քէնտի աաաթարըն Էյիլալէյիլ
եազըլմապ Էօլլայօլար . Պիր գօ
միլթէ տախի թէչըլի էթտիլէր , իւշ
աղաւան միւրէքէպ Էանի Օսթէր
վաթօրէ Բօման , Վօլէ Տէլլա վէ
րիթա վէ Սթէլլա միւսթէլիլիլիլիլ
վէ պուռնար օն իւշ քիլի իտիլիլ օր
թայա գօշաթըլար քի հէր քէս օն
լարա գուրա վէրսին Լաքին սըրֆ
վէ սօֆու բաթա թէրաֆըլըլը իտիլէր
պըրաճապըլընտան տիկէր հիշ պի
րի անլէր պիլլէյէմէյէճէք ։

Կէլէլ իմ տիկէր թէրաֆա , Էանի
միլլէթ վէ տէվլէթ վէ սէլահիլէթ
թէրաֆը , Պուլար արաթըլընտա օլան

Էքիլէ զիյատէ տալարըլըլ պէր թէ
րաֆ Էտիպ , պիր տիլ վէ պիր գուլ
վէթ իլէ կիւնէք հալվէսինն տիր
լէր . նէ գաաթը գօմիլթէլը , գլիւպ
լէր , շիւքէթլէր վար իտէ , արալ
ընտա թօրալնապ մէճիլալի իտիյօր
լար , շու եա պու թէրաֆա պաթ
մայըլ , սաղ միլլէթ թէրաֆըլը վէ
Բաթա տէվլէթէ զըտ օլուռն քիլի
լէրտէն օն իւշ նէֆէր սըլըլըպ , պու
լիւթայը հէթի պիրտէն քէնտի գու
րալար իլէ թաաթիլ իտէնէքէր .
Արթըլ պէլէտիյէ մէճիլի աղաւան
ինթիխապ մատտէսի տէլլիլ , իթալա
տէվլէթինն գուրա վէրաթէ մատտէ
սինն իլ կիւրիլտի , Էէր քէս տէ իլի
թէրաֆըլըլը պու զայիլէթլէր վար , գա
ղէթալար պուռնար իլէ տօղրօր , մէճ
լիլալը արտ արտա ճէմ օլուրօլար ,
պուռնար իլէ պէրապէր տահա օն ալ
թը կիւն վար շիւնքի ինթիխապը
մահը հալին 28 ֆրանգ վուգու պու
լաճաղլար ։

Բօմա տան տիլարը տախի , պի պ
նը տըր , շիւնքի Բաթառան չըգան
Էպիլ պիլթիւն իթալաթը տօղալը
յօր . վիլլէլա րէյիլի Մ . Լանցա
պիլթիւն վալիլէր պիլէր մէքթուպ
կէօնտէրտի , նէ Էթ թու թաճաղլար
լազէրինն , իլք Էվլէլ հէր քէսին գու
րայա հապըլըն , հաթիլթա պօրնու
տախի օլտուղուռն սէօյլէտիքտէն
սօղրա , պու կիւնէտէք տէվլէթէ վէ
միլլէթէ իտային օլան պիր սընթըն
աղա ինթիխապըլար կիւնէտիլինն ի
չարէթ իտէր . շիւնքի Էճնէպիլիլիլ
մէմալիլիլիլ տալթիլ էտէրէք պի
լի իտարապ էտէպիլլէլիլիլ ումար
լարաթ . պու ումուտու զալմաթը
լընտա պաղապ Էօլա վուրալար իլ
թիլա Էթտի . վէ պու տա ինթիխապ
լարա կիւրիլէրէք տէվլէթէ վէ միլ
լէթէ գալըլը աաաթարը հիւքիւմէթ
կէչիլմէք օլուռն տուր . Պու Էնա
պէ պիլթիւն միլլէթին պօրնու տուր
քէնտի գուրաթըլը տիւնտայա Էֆ
քէրաթըլը վէ սպըլըլը վէ գուլվէթինն
կէօթէրմէք , օնուռն իլին պիլթիւն
գուրա սահիպէրինն իհիլ իթմէ
լէրինն թէնէքտ իտէր , վէ վալիլէր
տէ պու պապտէ զայիլթիլիլիլ տա
վէթ իտէր , Էյալէթ գալմաթալարը
վէ միւտիլլէր իլէ պիլիլիլիլ ։

Շիւթիլէտէք տահա աղ ինթի
խապըլար օլտուր . շիւնքի հէր պիլ
տէտէ պու մահտէ պէլէտիյէ մէճ
լիլալիլիլ պէլտէ պիր Բայըլ թէպ
տիլ օլուր . Ֆիթիլէտա կէճ Էթիլի
տիլլէրինն ինթիխապ պիլէ կի
րէմէտիլէր . վէ պէլլէլիլիլ Բաթա
թէրաֆըլըլը հիշ պիր պէլէտիյէ մէճ
լիլալինն աղա կիւնէտէր . վէրօնա
չէհիլնտէ իլի թէրաֆ չաթըլըլ . վէ
300 Է գալըլը 700 գուրա իլէ միլլէթ
թէրաֆըլըլը իւթէ չըգաթ . Դաթիլ
ճիլալարընտա Դօլա իտիլնտէ քիւ
չիւք պիր գաաթաթա , Բաթա թէ
րաֆըլըլըլը իւթէ չըգաթ իտէ տէ
նիյօր , պաղապ պիր հալաթիս պու
կիւնէտէք Էթ . Էլլէպէթ իլիլինն տէ
րէնէտէ պիր գալ ութապ պէլտէլէր
տէ Բաթա թէրաֆըլըլըլը իւթէ չը
գապիլիլիլ , Լաքին սպըլըլ շէհիլիլ
տէ Էյէր միլլէթ թէրաֆըլըլըլը ա
րալարընտա բայ օլմաղլարա , վէ
գուրայա կիլթիլիլ Էհիլլէլլէլլէլ
մէկէր իտէ , ֆիլթուհաթ օնարաա
տըր ։

Խարիտէն կէլէն հալաթիլիլ
տախի վաթիլալը իտիլա Էթմէ
յօլար . Ալմանտա ճիլվիլիլիլիլ
վէ սպըլը օնա պէնգէյէն թարաթ
րահիլլէլիլ թարաթ իլան օլտու վէ
ալթըլ պաաթա Սլիմանայը պըրա
գաճաղլար . Զվիլիլիլիլիլ տէ տիլա

րը օլուռնուր . Ինչալա հէր Էթ
տէն գօլուռնար Մէմալիլիլ Օսա
նիլիլիլ տօղրուրապ կէլլէլլէր . ըլ
թալալ հալաթիլիլիլ իլինտէ օն
կիւնէ գաաթը չօգ սէվլինն իտի
լէր . Բաթա բօլթէսթ Էթմիլ , ֆիլ
քէլտան աղլ օլուռն , բաթալար պալ
Էյմիլ , ճէմաթ թէօվպէյէ կէլիլ
տէյի հալաթիս չըգարըլար Լուր
լաքին պիլթիլիլ պիլէ թէլիլաթ ալ
տըլար քի ֆիլթէլիլա Պէրաթ վէ
րիլիլ , Հասուռն Սթիլալալալ չըգ
մաթ Էմիլ օլուռն տէյու , վէ պուռն
իւսթիլինն չօգ Էիլիլիլիլիլ զըլըլը
նէ Էաթաճաղլարըն Էիլին շաշըլուր
լար . քէնտի աաաթարընա գաաթաթ
իտէյօլար ։

Ֆրանսաաաա նէլը օլուռն լիպէր
թէ նա՞ զաղէթանըն գալլինն ,
պաղը սարաթարալը վէ Բուսիա իմ
բէրաթօրուռն վէլիլիլ ահաթ տախի
պուլուռնուրա հալտէ , Բուսիա իմ
բէրաթօրու ալլէյիլնտէ պիր ճէմիլ
թի իտաֆիլէ թէչըլի օլուռնուշ , վէ
ճէմիլթիլ մէկ քիւրէ , թէնէսիլիլ իլ
լէտիլտէ , իլիլալաթօրու միւլարի
լէյիլտէն պիր նիլալմալիլ ումալի
նիլ իթաթըլը թալէպ վէ րէնա իլլէ
միլ , վէ հաթիլթա մէկ քիւր արալալ
ընն հուսուլի իլին Ս . Բէթիլիլալիլ
վէ Մօղու շէհիլիլիլիլիլ , Էալալալ
իլիլալաթ վէ Էալալալ իլիլալալ իլիլալ
մէ , պաղըլ շարապ , կէօթիլիլիլ
իթմիլ , վէ իլիլալաթօր պու սէպէր
տէն զայիլթ իտիլալալ օլարաթ ,
պաղըլալալալ թէհարիլ օլուռնա
սըլը Էմիլ պուլուրմուշ տուր . Պուռն
իլիլիլիլ , գապալալալ իլլէլար , իլիլ
ալթօրու իտիլալալ ալաղըլ ալա
րապ , Էիլիլիլ վէլիլիլ ահա թէնիլ
սանալիլ իլիլալալալ յօլուռն
իթտիլալալ իլիլալալալ օլուռնալ
րը իտալիլիլ վիլլէլալըն գուրալ
Էթիլիլիլիլիլ , վիլլէլալ ֆիլաթիլիլ
լէրին գալթ ու իտալըլ իլիլալալ
իլա նալիլալ իթմիլ տիրէր . Բիլիլ
միւլարիլիլ Յարգօլ . Սլէլալ թաճ
թը նէպալիլ վէ մալալէտէ օլուռն
ղու սէօյլէլիլիլ . Սէն . Բէթիլիլալ
տան Օտէսայա գաաթա թէհարիլալ
իլիլալ օլուռնալ , Օտէսայա իլիլալ
իլլէլալալ աաաթ թէվլէթ իլլէ
նալալ իմ պիր Էիլիլ նաղլ օլուռնուշ
լար տըր ։

Լիպէրթէ զաղէթաթը , իլ պու
հալաթիլիլ րէք տէ իման կէլիլիլ
յիլ , պա խուսուս րէսիլ թէլիլալալ
լարաա շու պապտէ հիշ պիր կէօն
զիլլէր պուլուռնալըլը վէ իլլէր
տէ ալաճաղլը մալիլալալ օգուլա
լարընա պիլթիլիլիլ իլալիլ իլլէ
միշ տիր ։

Թ Է Լ Է Կ Բ Ա Ֆ Ի Յ Է

Փարիս 19 յուլիս .

Իսթիլալալ տէֆթէրինն յուլիս
28 վէ 29 կիւնիւ քիւլաա թաճաղլը
րէսմէն իլան օլուռնուշ տուր ։

Բարալմէնթաա պուլուռնալ ֆըր
գալարըն Էֆըրաթը քէմալիլիլ թէպէր
օլուռնուշ տուր ։

Ճիլլէլը 19 յուլիս .

Ալապալմանըն մուհիպ օլուռնու
տօղրաթաա զարալար իլին ինիլ
թէլիլալալ մահալիլիլիլ մէպտէսի
հապըլընտա պու կիւն հաթմ գօմիլ
սիսուռ ուղուռ վաղըլ մէճիլ իթմիլ
տիր ։

Լօրա թէնթէրտէն , ինիլիլ թէրա
թարաֆըլըլաա իլալա մէսուլիլիլիլ
րէսա իլլէյօր . Գօմիլիլիլ մէկ քիւր
բալար իլիլիլիլ թօրալալալալալալալ
Մարտի 19 յուլիս .
Պու կիլէ , Էարը կիլէտէն պիր

